

Innst. 121 S

(2010–2011)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:165 S (2009–2010)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Henning Skumsvoll og Oskar Jarle Grimstad om å gjøre støtteordning for energieffektiviseringstiltak teknologinøytral

Til Stortinget

Sammendrag

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

«Stortinget ber regjeringen fremme en sak for Stortinget om å gjøre en støtteordning for energieffektiviseringstiltak teknologinøytral.»

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bendiks H. Arnesen, Marianne Marthinsen, Torstein Rudihaugen, Tor-Arne Strøm og Laila Thorsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Snorre Serigstad Valen og fra Senterpartiet, lederen Erling Sande, viser til brev fra olje- og energiministeren datert 10. november 2010, der det heter at «Regjeringen har valgt å organisere støtteordninger for energieffektivisering gjennom Energifondet og Enova».

Flertallet viser videre til avtalen mellom Olje- og energidepartementet og Enova som slår fast målene for forvaltninga av Energifondet, der mer effektiv bruk av energi, introduksjon og utvikling av nye teknologier og løsninger i energimarkedet, og økt kunnskap i samfunnet om muligheten til å ta i bruk effektive og miljøvennlige energiløsninger, inngår.

Et annet av målene er økt bruk av andre energibærere enn strøm og olje til oppvarming.

Flertallet slutter seg til de ovennevnte mål, og vil understreke viktigheten av å frigjøre strøm fra oppvarming til bruk for andre og miljøvennlige formål. I denne sammenheng vil flertallet også vise til endringene i teknisk forskrift som sikrer økt energieffektivitet og mer oppvarming fra andre kilder enn strøm og olje.

Flertallet mener det er viktig å utløse det betydelige potensialet for energisparing i Norge. I denne sammenheng vil flertallet understreke den betydelige innsatsen som har funnet sted på dette området de siste åra i Norge. Flertallet merker seg at Enova fra oktober 2006 til utgangen av 2009 utbetalte 11 871 tilskudd på totalt 94 mill. kroner i tilskuddsordningen for energieffektivisering og fornybar oppvarming i husstander, og at disse tilskuddene omfattet hustander med til sammen om lag 39 700 personer. Flertallet merker seg videre at Rambøll i en ekstern vurdering av tilskuddsordningen vurderer Enovas forvaltning av ordningen som svært bra.

Flertallet slutter seg til konklusjonen i olje- og energiministerens brev datert 10. november 2010, der det heter at

«... innenfor rammene av avtalen og særskilte mål fastsatt av Stortinget, blir prosjektene som gir høyest energiresultat per støttekrone prioritert. Jeg mener det er stor grad av teknologinøytralitet i denne modellen».

Flertallet viser til intensjonsavtalen av 7. september 2009 om innføringen av et felles grønt sertifikatmarked mellom Norge og Sverige fra 1. januar 2012. Flertallet mener at energieffektivisering vil kunne bli et enda mer sentralt satsingsområde for Enova etter at dette markedet trer i kraft. I denne sammenheng imøteser flertallet videre

drøftinger om utforming og videreutvikling av støtteordningene for energieffektiviseringstiltak, herunder både teknologinøytrale og teknologidrivende ordninger.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Oskar J. Grimstad, Henning Skumsvoll og Ketil Solvik-Olsen, og fra Høyre, Nikolai Astrup, Bjørn Lødemel og Siri A. Meling, vil understreke at man i arbeidet med å stimulere mer fornybar energiproduksjon har valgt grønne sertifikater som viktigste virkemiddel fremover. Ordningen er teknologinøytral og markedsbasert.

Disse medlemmer finner det besynderlig at man velger så ulike prinsipielle tilnæringer når man skal stimulere til energisparing.

Disse medlemmer viser til at myndighetenes primære mål bør være å realisere flere energispareprosjekt uavhengig av teknologitype fremfor å være bekymret for at enkelte teknologier ikke har fått stort nok gjennomslag i markedet. En teknologinøytral tilnærming ivaretar bedre de overordnede målene om best mulig bruk av energien i samfunnet.

Disse medlemmer viser også til at Enovas støtteordning til husholdningene nå er gått tom for penger, akkurat i tide til kulden setter inn og strømprisene igjen øker. Det reflekterer behovet for å drøfte om dagens subsidieordning er fornuftig, fremfor en ordning med hvite sertifikater eller avgiftsstimulans, hvor kassen ikke går tom.

Disse medlemmer viser for øvrig til argumentasjonen fremsatt i Dokument 8:165 S (2009–2010).

Disse medlemmer tar opp forslaget fremmet i Dokument 8:165 S (2010–2011).

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet viser til at basert på regjeringens partienes merknader i denne innstilling, konstaterer disse medlemmer at næringskomiteens leder, Terje Aasland, bløffet deltakerne på Eliaden da han ga uttrykk for at regjeringen ville støtte en teknologinøytral støtteordning for energisparing. Disse medlemmer finner ikke dette spesielt oppsiktsvekkende, men er like fullt skuffet.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og medlemmet fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, vil peke på at innenfor energieffektivisering i privatboliger er potensialet uforløst. Disse medlemmer viser til at 40 pst. av Norges netto innenlands stasjonære sluttforbruk av energi, 80 TWh, brukes til drift av bygninger og funksjonalitet for brukerne. Disse medlemmer peker på at den

billigste og mest miljøvennlige energien er den som ikke brukes. Likevel mangler Norge klare mål for energieffektiviseringsarbeidet, og gode nok virkemidler for å realisere energisparingspotensialet i bygningsmassen.

Disse medlemmer viser til at EU i sin energi- og klimapakke har vedtatt både at 20 pst. av EUs samlede energiforbruk i 2020 skal komme fra fornybare energikilder og at energibruken skal effektiviseres med 20 pst. i forhold til «business as usual». Disse medlemmer peker på at energieffektivisering i bygninger vil gjøre det lettere å nå disse forpliktelsene, samt de forpliktelser en vil bli pålagt i kommende revidert utgave av EUs bygningsenergidirektiv.

Disse medlemmer viser til at 1. februar 2007 trådte nye energikrav i tekniske forskrifter til plan- og bygningsloven (TEK) i kraft. De nye kravene skal redusere netto energibehov med om lag 25 pst. sammenlignet med tidligere forskrifter. De nye kravene vil være gjeldende for alle nye bygg og søknadspliktig rehabilitering, og er i hovedsak innrettet for å redusere varmetap fra bygningskroppen. Disse medlemmer har merket seg at Statens bygningstekniske etat anslår at forskriftsendringene vil gi en besparelse på om lag 4,5 TWh.

Disse medlemmer viser til at det i klimaforliket på Stortinget fra januar 2008 står at det er viktig at det er fastslått at energikravene i Teknisk forskrift skal revideres langt oftere enn det som hittil har vært vanlig, minimum hvert femte år.

Disse medlemmer mener at det er viktig med gode merkeordninger for bygg, ikke minst ved salg og utleie, slik at energieffektivitet i større grad kan gjenspeiles i salgspris eller leiepris. Disse medlemmer viser til at Stortinget vedtok å innføre en energimerkeordning for bygg gjennom endringer i energiloven våren 2009, jf. Ot.prp nr. 24 (2008–2009). Denne energimerkeordningen kan også brukes til å stille krav til energibruk i nye bygninger. Spesielt bør offentlige byggeiere etter disse medlemmers mening gå foran. Disse må være klare forbilder for landets øvrige brukere.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at det i dag brukes store ressurser på energiomlegging. Disse medlemmer mener at for å redusere utslippet av klimagasser i Norge for å nå målsettingene i Stortingets klimaforlik fra januar 2008, er det viktig med en energiomlegging som innebærer en utfasing av bruk av fossil energi til oppvarming av bygg. Disse medlemmer viser til at det i klimaforliket var enighet om at det var behov for en handlingsplan for overgang fra fossile energikilder til fornybare energikilder til oppvarming. Videre var det enighet om at

det skulle etableres en støtteordning til konvertering av oljekjeler til fornybar varme i regi av Enova. Det var enighet om å vurdere å innføre forbud mot å erstatte gamle oljekjeler med ny i bestående bygg, og å innføre forbud med hjemmel i plan- og bygningsloven mot installering av oljekjel i nye bygninger.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at private husholdninger utgjør 68 pst. av energiforbruket i Norges bygningsmasse. Derfor er det avgjørende at privatpersoner har klare incentiver til å investere i energieffektiviseringstiltak. Enova har i dag en sjablongbasert støtteordning for selektive energitiltak mot husholdninger. Utover dette er minstegrensen for å utløse støtte fra Enova 500 000 kWh spart energi per år. I praksis betyr dette at Enovas midler ikke er tilgjengelige for privatboliger og mindre boligselskaper. Disse medlemmer mener at den enkelte boligeier bør gis gode incentiver til å effektivisere energibruken i egen bolig. Den enkelte boligeier bør derfor stimuleres til energieffektiviseringstiltak gjennom for eksempel skattefradrag for dokumenterte utgifter til energisparingstiltak i egen bolig. Det er en enkel, effektiv og ubyråkratisk modell som vil utløse betydelig energieffektivisering i Norge, i segmenter i bygningsmassen som i dag har få eller ingen offentlige støtteordninger. Disse medlemmer har merket seg at skattefradrag for energieffektivisering i egen bolig er vedtatt innført i Sverige og USA. Disse medlemmer peker på at et annet aktuelt alternativ er såkalte «hvite sertifikater» som er nærmere beskrevet i Dokument 8:154 S (2009–2010).

Disse medlemmer mener at så vel energikrav som støtteordninger må være teknologinøytrale, slik at man oppnår mest mulig energieffektivisering for hver investert krone. Disse medlemmer mener derfor at energikrav og støtteordninger må basere seg på krav til levert energi i bygningen. Disse medlemmer har merket seg at regjeringen i forslag til nye TEK-forskrifter ønsker å fase ut elektrisitetsbruk, til tross for NVEs faglige innsigelser om at strøm til oppvarming av bygninger både er rent

og effektivt. Disse medlemmer mener at dette er uheldig.

Disse medlemmer peker på at elektrisitetsforbruk i Norge kommer fra ren og miljøvennlig vannkraft. Elektriske varmesystemer anvender etablert strømmnett, og krever ikke en parallell infrastruktur. Nye, fornybare energikilder vil i stor utstrekning kunne transporteres og anvendes med elektrisitet som energibærer. Elvarmen er rask og effektiv å regulere til rett temperatur, og medfører derfor et lavt behov for levert energi til bygget.

Disse medlemmer viser videre til klimaforliket fra januar 2008 der det var enighet om at erfaringene med passivhus skal følges opp, og at det skal vurderes å innføre krav om passivstandard for alle nybygg innen 2020.

Disse medlemmer mener det er viktig med en bred tilnærming til energieffektivisering, og at en best mulig utnyttelse av samfunnets ressurser oppnås gjennom en teknologinøytral støtteordning til energieffektiviseringstiltak.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen fremme en sak for Stortinget om å gjøre en støtteordning for energieffektiviseringstiltak teknologinøytral.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:165 S (2009–2010) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Henning Skumsvoll og Oskar Jarle Grimstad om å gjøre støtteordning for energieffektiviseringstiltak teknologinøytral – vedlegges protokollen.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 2. desember 2010

Erling Sande
leder

Snorre Serigstad Valen
ordfører

Vedlegg

Brev fra Olje- og energidepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, datert 10. november 2010

Vedrørende Representantforslag 165 S (2009-2010) fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Henning Skumsvoll og Oscar J Grimstad om å gjøre støtteordning for energieffektiviseringstiltak teknologinytral

Det vises til brev av 18. oktober d.å. fra Stortingets energi- og miljøkomité vedrørende representantforslag 165 S (2009-2010) fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Henning Skumsvoll og Oscar J Grimstad om å gjøre støtteordning for energieffektiviseringstiltak teknologinytral.

Regjeringen har valgt å organisere støtteordninger for energieffektiviseringstiltak gjennom Energifondet og Enova. I avtalen mellom Olje- og energidepartementet og Enova er formålet for Enovas forvaltning av Energifondet rettet mot en langsiktig utvikling av markedene for fornybar energi og energieffektivisering. Enova forvalter et bredt spekter av

virkemidler. Det vises til evaluering av Enova i Prop. 1 S (2010-2011).

Regjeringen har en omfattende satsing rettet mot å bedre energieffektiviteten i bygningsmassen. Teknisk forskrift som forvaltes av Kommunal- og regionaldepartementet er sentral. I juni 2010 etablerte Enova et nytt og bredere programtilbud innenfor markedsområdet bolig, bygg og anlegg. Enova har både støtteordninger og ulike former for rådgivningstjenester.

Energieffektivisering er et langsiktig arbeid og stabile rammer er avgjørende for at satsingen skal være effektiv og gi ønskede resultater på sikt. Innenfor rammene av avtalen og særskilte mål fastsatt av Stortinget, blir prosjektene som gir høyest energireultat per støttekrone prioritert. Jeg mener det er stor grad av teknologinytralitet i denne modellen.